

Việt Nam : Từ Hồ Chí Minh đến Facebook

Thụy My/RFI

04/12/2021

Ảnh minh họa : Một phụ nữ dùng smartphone với logo Facebook. REUTERS - DADO RUVIC

Điều mĩa mai của lịch sử, là tuy Bắc Kinh ghi điểm về kinh tế nhưng ngày nay chính Washington mới giành được chiến thắng trong trái tim người dân Việt Nam, thu hút được các nhà lãnh đạo. Tuy thành công trong việc hiện đại hóa, nhưng giai đoạn dân chủ hóa vẫn khó khăn. Đa số người Việt - được kết nối internet và thường lướt Facebook - khó thể chấp nhận tuyên truyền một chiều của đảng.

Nguyệt san Le Monde Diplomatique tháng 12 giới thiệu số chuyên đề Manière de Voir (Cách Nhìn) về Việt Nam, lược qua lịch sử từ thời thuộc địa Pháp đến cuộc chiến tranh với Mỹ và áp lực từ Trung Quốc hiện nay. Bài viết mang tựa đề « Từ Hồ Chí Minh đến Facebook » nhận định, hình ảnh những người Afghanistan tuyệt vọng đu theo những chiếc máy bay sắp cất cánh từ Kabul gợi nhớ đến những người Việt bám lấy những

chiếc trực thăng di tản ở đại sứ quán Mỹ khi Sài Gòn thất thủ năm 1975. Nhưng sự so sánh chỉ dừng lại ở đây.

Theo đặc san, sự can đảm và thông minh của người Việt thì đã được nhìn nhận rộng rãi. Nhưng ít ai biết rằng hồi năm 1883, khi Pháp chuẩn bị nắm lấy miền Bắc sau khi chiếm được miền Trung và Nam Việt Nam, triều đình nhà Thanh đã đề nghị lập ra « vùng đệm » ở biên giới Việt-Trung. Bài viết « Khi Trung Quốc và Pháp thương lượng việc chia cắt » cho biết ngày 15/10/1883, Bắc Kinh đòi Pháp phải để cho mình trọn quyền thống trị vùng sông Hồng, với khu vực trung lập từ Quảng Bình đến vĩ tuyến 20, vì Việt Nam là chư hầu của mình.

Nhưng thủ tướng Jules Ferry bác bỏ, nói rằng việc lập ra khu vực trung lập giữa hai cường quốc, như Anh với Nga, chỉ có thể hiểu được giữa những nước thắng trận, mà trường hợp này không phải như vậy. Bắc Kinh bực tức liền đặt mua các loại vũ khí tân tiến của Đức và Mỹ, đại bác của Anh, sau đó chính phủ Pháp bèn tăng viện cho đội quân viễn chinh, bắt đầu một cuộc chiến không tuyên bố với Trung Hoa trên lãnh thổ Việt Nam.

Cũng ít ai biết rằng từ những năm 1930, cảnh sát Pháp lo ngại trước những hoạt động của các nhà đấu tranh chống chính sách thuộc địa, đã theo dõi họ, đôi khi bắt và trục xuất. Những tài liệu lịch sử được tờ báo công bố, như các truyền đơn của đảng Cộng Sản Pháp năm 1931 bằng tiếng Việt, kêu gọi « Hãy theo gương Nghệ Tĩnh ! Công nông binh diệt trừ lũ đế quốc, quan lại, tư bản, đại điền chủ » ... Hồ sơ đầu tiên về Hồ Chí Minh được lập từ năm 1919 với phiếu theo dõi ghi nhận : cao khoảng 1,62m, tuổi chừng 28, người gầy ốm, môi dày... Bên cạnh đó là bản khai của Đặng Đình Thọ, cán bộ cộng sản cấp trung, sau trở thành « điệp viên Thomas », một tình báo viên hai mang.

Việt Nam luôn là trung tâm của việc tranh giành ảnh hưởng giữa các cường quốc : trước kia giữa Hoa Kỳ với Liên Xô, giữa Liên Xô với quốc gia cộng sản cạnh tranh là Trung Quốc, và nay là giữa Trung Quốc và Hoa Kỳ. Điều mỉa mai của lịch sử, là tuy Bắc Kinh ghi điểm về kinh tế nhưng ngày nay chính Washington mới giành được chiến thắng trong trái tim người dân và thu hút được các nhà lãnh đạo.

Đất nước này đã thành công trong việc hiện đại hóa và đưa hầu hết người dân thoát khỏi cảnh cùng khổ. Nhưng một khi cất cánh, giai đoạn dân chủ hóa vẫn khó khăn, nhất là đa số người dân được kết nối internet và lướt Facebook, tỏ ra ít chịu tiếp thu những tuyên truyền một chiều của đảng.

[RFI](#)